

Protokoll fört vid enskild föredragning

Näringsavdelningen
Jordbruksbyrån, N2

Beslutande
Minister
Fredrik Karlström

Föredragande
Byråchef
Sölve Högman

Justerat
Omedelbart

Nr 11

Fastställande av principer för beviljande av ett tillfälligt stöd för servering av måltider producerade från uteslutande åländska råvaror.

ÅLR 2023/4318

Beslut

Beslöts fastställa principer för stödet i enlighet med **bilaga 1, N223E08**.

Påföres 61500.

Nr 12

Fastställande av principer för beviljande av temporärt kostnadsersättningsstöd till företag verksamma inom jordbruket och vattenbruket.

ÅLR 2023/4319

Beslut

Beslöts fastställa principer för stödet i enlighet med **bilaga 2, N223E08**.

Påföres 61500.

Tillfälligt kostnadsersättningsstöd till kommunala offentliga kök för servering av måltider producerade från uteslutande åländska råvaror

Ålands landskapsregering har den 1 juni 2023 fastställt följande principer för beviljande av ett tillfälligt stöd för servering av måltider producerade från uteslutande åländska råvaror eller så kallade axgana måltider i de kommunala offentliga köken under en dag i veckan under 10 veckor.

Ålands lagting har upptagit medel i första tilläggsbudget för år 2023 för finansieringen av stödet.

Motivering

Primärnäringsarna tillsammans med den nära sammankopplade livsmedelsindustrin har som helhet stor betydelse för den åländska ekonomin, det åländska samhället, miljön och landskapet. Lantbruksproduktionen har stora kringeffekter i samhället i fråga om förädling, efterfrågan av tjänster inom servicebranscher och Ålands attraktionskraft då lokal livsmedelsproduktion och lokala produkter utgör en viktig del av den regionala identiteten. Rysslands anfallskrig mot Ukraina har lett till stora konsekvenser för livsmedelsproduktionen. Samtidigt som konsekvenser av kriget i form av sanktioner och motsanktioner gentemot Ryssland drivit upp produktionskostnaderna för livsmedel och också livsmedelspriserna samtidigt som en allmän lågkonjunktur i samhället innebär att konkurrensen om de tillgängliga medlen för konsumtion minskar vilket gör att konsumtionen av lågkostnadsalternativ ökar på bekostnad av exempelvis lokalt producerade kvalitetslivsmedel.

För att belysa detta och skapa stimulans för en ökad efterfrågan av lokala högkvalitativa åländska livsmedel föreslår landskapsregeringen ett tillfälligt kostnadsersättningsstöd till de kommunala offentliga köken för att det under en dag i veckan under 10 veckors tid ska serveras en måltid uteslutande producerad från lokala råvaror.

De institutionella marknaderna för livsmedel är viktiga och skolan och de offentliga kökens roll att skapa broar mellan stad och landsbygd samt kunskap om livsmedel och livsmedelsproduktion är viktiga. Målsättningen är att genom det tillfälliga kostnadsersättningsstödet skapa intresse och fokus för lokala livsmedel i hela samhället som kan skapa en allmänt ökad efterfrågan av lokalt producerade livsmedel och därmed också skapa incitament för nya satsningar och investeringar som leder till bibehållen eller ökad sysselsättning i sektorn.

Rättsgrund

- Självstyrelselag (1991:71) för Åland
- Landskapslag (2016/29) om finansiering av landsbygdsnäringsar
- Landskapslag (1988:50) om lån, räntestöd och understöd ur landskapet medel samt om landskapsgaranti
- Anslag i landskapets budget för år 2023

Stödtagare

Sökande kan vara kommuner eller kommunala förbund/kommunala myndigheter.

Villkor

Tillfälligt stöd för servering av måltider producerade från uteslutande åländska råvaror betalas till en måltid och ett mellanmål per dag om måltiden producerats vid det kommunala köket utgående från råvaror producerade på Åland.

Sökande förbinder sig att i samband med utnyttjande av stödordningen att delta i främjande aktiviteter:

- Informera om råvarornas ursprung på måltidernas menyer
- Informera om deltagandet i stödordningen på hemsida samt på eventuella sociala medier

Sökande erbjuder:

- Deltagande kök får vara i kontakt med "Sätt Åland på tallriken" kampanjen med tips och idéer för kvalitativa axgana måltider
- Material om livsmedlens ursprung
- Material för lektioner om varifrån dagens mat kommer i fråga
- Introduktion av konceptet "Farmer time", nätbaserade träffar med livsmedelsproducerande lantbrukare som i realtid informerar om den åländska livsmedelsproduktionen

Stödform

Direkt bidrag.

Stödintensitet

Stöd kan beviljas till maximalt 6.50 euro per måltid och mellanmål som serveras under en dag per vecka i 10 veckor från den 1 september till den 3 november. Överstiger det totala antalet måltider som serveras 30.700 eller 200.000 euro reduceras det maximala stödet per måltid så att den maximala kostnaden inte överstiger 200.000 euro.

Utbetalning och rapportering

Stödet utbetalas direkt efter landskapsregeringens beslut om beviljat kostnadsersättningsstöd. Efter kampanjperioden rapporteras antalet serverade axgana måltider samt ifylles en utvärderingsblankett om stödets genomförande.

Återkrav

Eventuella återkrav kan beslutas om i enlighet med vad som föreskrivs i landskapslag (1988:50) om lån, räntestöd och understöd ur landskapets medel samt om landskapsgaranti samt näringsstödslag (2008:110) för landskapet Åland.

Ansökan

En ansökan om stödet kan inlämnas fortlöpande fram till och med den 30 juni 2023 till landskapsregeringens registratur på nedanstående adress för att kunna beaktas eller via e-formulär på framtagna blankett:

Ålands landskapsregering
PB 1060
22111 Mariehamn
registrator@regeringen.ax

Temporärt kostnadsersättningsstöd till företag verksamma inom jordbruket och vattenbruket

Ålands landskapsregering har den 1 juni 2023 fastställt följande principer för beviljande av ett temporärt kostnadsersättningsstöd för jordbruket och vattenbruket.

Ålands lagting har upptagit medel i första tilläggsbudget för år 2023 för kostnadsersättningsstödet. Finska staten har överfört motsvarande summa för genomförande av motsvarande åtgärder som regleras i Lag om temporära kostnadsstöd för jordbruket och vattenbruket.

Motivering

Rysslands anfallskrig mot Ukraina har lett till stora konsekvenser för marknaden för energi och gödselmedel. Det väpnade angreppet som Ryssland utfört mot Ukraina har lett till en stor störning i EU:s och de enskilda medlemsstaternas ekonomier och så också i Finland och på Åland. Konsekvenserna av de sanktioner som EU samt övriga världen infört som en följd av kriget och de motsanktioner som Ryssland initierat påverkar i princip all verksamhet men kanske särskilt sådan verksamhet som är nära kopplade till energiframställning såsom gödsel och el. Prisutvecklingen gällande gödselmedel till lantbruket hade under år 2022 en dramatisk utveckling och tillgången av gödselmedel var dessutom osäker. Gödselmedel är en central insatsvara för i princip alla produktionsinriktningar och de höga gödselpriserna påverkar lönsamheten generellt för branschen. Elpriserna hade under året och särskilt under hösten och vintern en liknande utveckling som gödselmedel. Elpriserna påverkar särskilt producenter med produkter som lagras, växthusodlingar och djurproduktionsinriktningar med mer energikrävande stallösningar och produktionsformer. Höjningen av producentpriserna har kompenserat en del av dessa kostnadsökningar men inte i nivå med kostnadshöjningarna vilket anstränger lönsamheten och därmed också försörjningsberedskapen.

Målsättningen med stödordningen är att kompensera jordbruket och vattenbruket för kostnadshöjningar gällande el och gödselmedel med syfte att ge förutsättningar för produktiv livsmedelsproduktion.

Rättsgrund

- Självstyrelselag (1991:71) för Åland
- Landskapslag (2023/17) om finansiering av landsbygdsnärningar
- Landskapslag (1988:50) om lån, räntestöd och understöd ur landskapet medel samt om landskapsgaranti
- Kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse
- Anslag i landskapets budget för år 2023

Stötagare

Stödet kan beviljas sökande med fast driftsställe på Åland:

- Som bedriver yrkesmässig jordbruk, med vilket avses en fysisk eller juridisk person eller en sammanslutning av fysiska eller juridiska personer som bedriver jordbruk och till vilken det under stödåret 2022 har beviljats areal- eller djurstöd från landsbygdsutvecklingsprogrammet för Åland

eller direktstöd som helt och hållet finansieras av Europeiska unionen eller nationella stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen vilka bestäms utifrån odlingsarealen, antalet djur, produktionsmängder, referenskvantiteten för svin- och fjäderfähus hållningen eller lagervolymer av trädgårdsprodukter.

- En yrkesmässig vattenbrukare, med vilket avses en fysisk eller juridisk person eller en sammanslutning av fysiska eller juridiska personer som bedriver vattenbruk och vars omsättning från vattenbruket under den senaste avslutade räkenskapsperioden översteg det belopp som anges i 3 § 1 mom. I mervärdesskattelagen (1501/1993). Med vattenbruk avses i denna stödordning uppfödningen eller odling av fisk, musslor och kräftdjur samt andra vattenlevande organismer som ägs av sökande och där den teknik som används är avsedd att öka produktionen av dessa organismer så att den överskrider miljöns naturliga kapacitet.

Kostnadsstöd kan också beviljas om besittningsrätten för en verksamhet som stöds enligt denna stödordning före den 30 april 2023 överförs på den som ansöker om stöd och sökande fortsätter att bedriva verksamheten 2023.

Sökande ska uppfylla villkoren enligt landskapslagen om rätt att utöva näring (1996:47), vilket ska påvisas av den sökande.

Villkor

Kostnadsstödet för gödselmedel

Kostnadsstödet för gödselmedel beviljas för gödselmedel som köpts av kommersiella aktörer mellan den 1 juni 2022 och den 30 april 2023 för stödmottagarens eget bruk i syfte att användas under odlingssäsongen 2023. Med gödselmedel avses sådana industriellt tillverkade oorganiska gödselmedel, organiska mineralgödselmedel eller organiska gödselmedel som används för åkerodling av lantbruksväxter på friland och i växthus.

Kostnadsstödet för el

Vid bestämmande av kostnadsstödet för el beaktas 50 % av den mängd elenergi i kilowattimmar som mellan den 1 januari 2022 och den 31 december 2022 har köpts för yrkesmässigt vattenbruk och för yrkesmässigt jordbruk som bedrivs av sådana vattenbrukare och jordbrukare som beskrivs under stödtagare i denna stödordning.

Stödform

Direkt bidrag.

Stödintensitet

Gödselmedel

Stöd betalas för den del av kostnaden för gödselmedel som överstiger 500 euro. Stödintensiteten för den överstigande delen är 0,45. Stödet betalas för det stödmottagarspecifika genomsnittspriset utan mervärdesskatt under den stödberättigade perioden dock högst 500 per ton. Stöd betalas inte om stödbeloppet understiger 500 euro. Maximibeloppet av stöd är 35 000 euro per stödmottagare.

El

Elstödet utgår för den mängd elenergi som köpts under stödperioden för vilken överstiger det företagsspecifika priset utan mervärdesskatt om 13 cent per kilowattimme men inte för mer än 40 cent per kilowattimme under prisperioden 1.10.2022 - 31.3.2023. För den stödberättigade delen är stödintensiteten är 0,4. Stöd betalas inte för eventuella överföringsavgifter eller grundavgifter. Maximibeloppet är 50 000 euro per stödmottagare.

Återkrav

Eventuella återkrav kan beslutas om i enlighet med vad som föreskrivs i landskapslag (1988:50) om lån, räntestöd och understöd ur landskapets medel samt om landskapsgaranti samt näringsstödslag (2008:110) för landskapet Åland.

Ansökan

En ansökan om kostnadsersättningsstöd kan inlämnas fortlöpande fram till och med den 7 juli 2023 till landskapsregeringen registratur på nedanstående adress för att kunna beaktas eller via e-formulär:

Ålands landskapsregering
PB 1060
22111 Mariehamn
registrator@regeringen.ax

I ansökan uppges företagets grunduppgifter samt uppgifter om tidigare erhållna stöd enligt Ukrainakrisramen.

I ansökan ska vid ansökan om gödselstödet anges:

- De kommersiella namnen, betalda priserna och införskaffade mängderna för inköpsperioden 1.6.2022-30.4.2023 för vegetationsperioden 2023 köpta gödselmedel

I ansökan om elstödet ska:

- Mängden el (kwh) som enligt bokföringen förbrukats till stödberättigad produktion år 2022
- Till jordbruket eller vattenbruket under prisperioden 1.10.2022-31.3.2023 köpt elenergi (kwh) samt priset utan mervärdesskatt